

مؤسسه فرهنگی هنری
دییگران تهران

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دییگران تهران

اصول و مبانی حسابداری (کاربردی)

مؤلف:

راضیه رضایی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: اصول و مبانی حسابداری (کاربردی)

◀ مولف : راضیه رضایی

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ صفحه آرای: نازنین نصیری

◀ طراح جلد: داریوش فرسایی

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۳۹۸

◀ چاپ و صحافی: درج عقیق

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۶۹۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۲۳۶-۶

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibbook.ir

www.dibagarantehran.com

نشانی تلگرام: @mftbook نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید شغلی.

هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتها و اپ دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

فصل اول

آشنایی با اصول و مفاهیم اساسی حسابداری	۱۰
تاریخچه حسابداری	۱۱
نیاز به حسابداری	۱۲
تعریف حسابداری	۱۲
استفاده کنندگان از اطلاعات حسابداری	۱۳
انواع واحدهای اقتصادی	۱۳
الف) طبقه‌بندی واحدهای اقتصادی از نظر نوع مالکیت	۱۳
ب) طبقه‌بندی واحدهای اقتصادی از نظر هدف فعالیت	۱۴
ج) طبقه‌بندی واحدهای اقتصادی از نظر نوع فعالیت	۱۴
رشته‌های حسابداری	۱۵
اصول و مفاهیم اولیه حسابداری	۱۶
مفاهیم اولیه حسابداری	۲۰
ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری	۲۱
پرسش‌های تستی	۲۴

فصل دوم

معادله حسابداری و عناصر معادله حسابداری	۲۶
معادله حسابداری ACCOUNTING EQUATION	۲۷
عناصر اصلی تشکیل دهنده معادله حسابداری	۲۹
عوامل مؤثر بر سرمایه	۳۰
حسابداری دوطرفه	۳۰
رویداد مالی	۳۰
تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی	۳۱
پرسش‌های تستی	۳۶
تمرین	۳۷

فصل سوم

تعریف حساب و مفهوم و قاعده بدهکار و بستانکار حساب	۳۹
تعریف حساب، مفهوم بدهکار و بستانکار حساب، قاعده بدهکار و بستانکار حساب	۴۰
مفهوم بدهکار و بستانکار	۴۱
قاعده بدهکار و بستانکار	۴۱

۴۳	ثبت معاملات در حساب‌ها
۴۹	مانده‌گیری حساب‌ها
۵۱	تهیه تراز آزمایشی
۵۴	پرسش‌های تستی
۵۸	تمرین
۶۳	عملیات حسابداری در مؤسسات خدماتی
۶۳	تعریف مؤسسه خدماتی

فصل چهارم

۶۴	فرایند ثبت در حسابداری در مؤسسات خدماتی
۶۵	فرایند ثبت در حسابداری
۶۵	صدور سند حسابداری
۶۶	ثبت دفتر روزنامه
۶۸	ثبت دفتر کل - LEDGER
۶۸	ثبت دفتر معین - SUBSIDIARY
۷۵	تراز آزمایشی - TRIAL BALANCE
۷۸	تصحیح اشتباهات ثبت عملیات در دفاتر
۸۰	پرسش‌های تستی
۸۴	تمرین

فصل پنجم

۸۸	تکمیل چرخه حسابداری در مؤسسات خدماتی
۸۹	چرخه کامل عملیات حسابداری در مؤسسات خدماتی
۸۹	انجام تعدیلات: ADJUSTMENT
۹۰	انواع تعدیلات: حساب‌های مختلط
۹۱	ثبت تعدیلات
۹۱	تهیه تراز آزمایشی تعدیل شده Adjusted Trial Balance
۹۱	بستن حساب‌های موقت Temporaray Accounts
۹۳	بستن حساب‌های دائمی TEMPORAY ACCOUNTS
۹۳	تعریف حساب‌های دائمی
۹۴	تهیه صورت‌های مالی (گزارش صورت‌وضعیت مالی و گزارش سودوزیان)
۹۴	صورت‌های مالی
۹۴	اسامی صورت‌های مالی
۹۴	صورت سودوزیان و فرم عمومی آن
۹۵	صورت‌وضعیت مالی (ترازنامه سابق)
۱۱۸	پرسش‌های تستی
۱۲۱	تمرین

فصل ششم

۱۲۴	طبقه‌بندی و شماره‌گذاری حساب‌ها
۱۲۵	طبقه‌بندی و شماره‌گذاری حساب‌ها (کدینگ)
۱۲۵	طبقه‌بندی حساب‌ها
۱۲۷	شماره‌گذاری حساب‌ها
۱۲۹	تمرین
۱۳۰	عملیات حسابداری در مؤسسات بازرگانی
۱۳۰	تعریف مؤسسه بازرگانی
۱۳۰	موجودی کالا و سیستم‌های ثبت آن (ادواری و دائمی)

فصل هفتم

۱۳۱	حسابداری مؤسسات خریدوفروش کالا
۱۳۲	عملیات حسابداری در مؤسسات بازرگانی (با فرض سیستم ثبت ادواری موجودی کالا)
۱۳۲	تعریف سیستم ثبت ادواری موجودی کالا Periodic Inventory System
۱۳۳	حسابداری خرید کالا PURCHAS
۱۳۳	هزینه حمل کالای خریداری شده
۱۳۴	برگشت از خرید و تخفیفات Purchase Returns and Allowance
۱۳۴	تخفیفات نقدی خرید Purchase Discounts
۱۳۵	حسابداری فروش کالا
۱۳۵	برگشت از فروش و تخفیفات Sale Returns and Allowances
۱۳۶	تخفیفات نقدی فروش Sale Discounts
۱۴۱	تهیه تراز آزمایشی تعدیل نشده
۱۴۲	تهیه صورت‌های مالی (در مؤسسات بازرگانی با فرض سیستم ثبت ادواری)
۱۴۲	صورت سودوزیان
۱۴۳	نحوه محاسبه: بهای تمام شده کالای فروش رفته Cost of Goods Sold
۱۴۴	فرمول بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱۴۷	صورت وضعیت مالی (ترازنامه)
۱۴۹	پرسش‌های تستی
۱۵۱	تمرین

فصل هشتم

۱۵۵	تکمیل چرخه حسابداری در مؤسسات بازرگانی با فرض سیستم ثبت ادواری موجودی کالا
۱۵۶	چرخه حسابداری مؤسسات بازرگانی
۱۶۷	انجام تعدیلات
۱۶۸	ثبت تعدیلات
۱۷۱	تهیه تراز آزمایشی تعدیل شده (پس از ثبت تعدیلات در دفاتر)
۱۷۲	تهیه صورت‌های مالی

۱۷۴..... پرسش‌های تستی

۱۷۸..... تمرین

فصل نهم

۱۸۸..... حسابداری مؤسسات خریدوفروش کالا (سیستم ثبت دائمی موجودی کالا)

۱۸۹..... حسابداری مؤسسات خریدوفروش کالا (سیستم ثبت دائمی موجودی کالا)

۱۸۹..... عملیات حسابداری در مؤسسات بازرگانی (با فرض سیستم ثبت ادواری موجودی کالا)

۱۹۰..... حسابداری خرید کالا Purchas (در سیستم ثبت دائمی)

۱۹۱..... برگشت از خرید و تخفیفات Purchase Returns and Allowance

۱۹۱..... تخفیفات نقدی خرید Purchase Discounts

۱۹۱..... حسابداری فروش کالا Sale (در سیستم ثبت دائمی موجودی کالا)

۱۹۲..... برگشت از فروش و تخفیفات Sale Returns and Allowances

۱۹۳..... تخفیفات نقدی فروش Sale Discounts

۱۹۷..... تهیه تراز آزمایشی تعدیل نشده

۱۹۸..... تهیه صورت‌های مالی (در مؤسسات بازرگانی با فرض سیستم ثبت دائمی)

۱۹۹..... صورت عملکرد (سودوزیان)

۲۰۰..... صورت وضعیت مالی (ترازنامه)

۲۰۱..... پرسش‌های تستی

۲۰۲..... تمرین

فصل دهم

۲۰۵..... تکمیل چرخه حسابداری در مؤسسات بازرگانی به روش سیستم ثبت دائمی موجودی کالا

۲۰۶..... انجام تعدیلات

۲۰۶..... چرخه حسابداری مؤسسات بازرگانی (با فرض روش ثبت دائمی موجودی کالا)

۲۰۶..... ثبت تعدیلات

۲۰۷..... تهیه تراز آزمایشی تعدیل شده

۲۰۷..... بستن حساب‌های موقت

۲۰۸..... تهیه تراز آزمایشی پس از سودوزیان

۲۰۸..... تهیه صورت‌های مالی

۲۰۸..... بستن حساب‌های دائمی

۲۱۵..... تهیه تراز آزمایشی تعدیل نشده

۲۱۶..... انجام تعدیلات:

۲۱۷..... ثبت تعدیلات در دفتر کل

۲۲۰..... تهیه تراز آزمایشی تعدیل شده (پس از ثبت تعدیلات در دفاتر)

۲۲۱..... تهیه صورت‌های مالی (در مؤسسات بازرگانی با فرض سیستم ثبت ادواری)

۲۲۳..... بستن حساب‌های موقت

۲۲۶..... تهیه تراز آزمایشی اختتامی

۲۲۷	بستن حساب‌های دائمی
۲۲۸	انتقال به دفتر کل
۲۳۰	تمرین

فصل یازدهم

۲۳۲	حسابداری مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۳	مقدمه و تعریف مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۳	تاریخچه
۲۳۳	ویژگی‌های مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۴	مفهوم ارزش افزوده
۲۳۴	تعریف نظری مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۴	نرخ مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۵	تعریف عملیاتی مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۵	شیوه اجرای مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۶	نحوه ثبت مالیات بر ارزش افزوده
۲۳۶	حسابداری مالیات و عوارض ارزش افزوده در مؤسسات بازرگانی و خدماتی
۲۳۹	تمرین
۲۴۰	ضمیمه
۲۵۰	فهرست منابع

خط مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌های است که بتواند
خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شعلی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "سرکار خانم راضیه رضایی" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
bookmarket@mft.info

پیشگفتار

در جهان کنونی، اطلاعات حسابداری از میان اطلاعات گوناگونی که مدیران برای اخذ تصمیمات خود بدان نیازمند هستند جایگاه خاصی دارد، چراکه اکثر تصمیمات مدیران مستقیماً آثار و پیامدهای مالی دارد و اوضاع مالی مؤسسه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. لذا اطلاعات حسابداری برای اخذ تصمیمات مربوط به تأمین، تخصیص و کنترل منابع اقتصادی یک مؤسسه توسط مدیران سودمند است.

کتاب حاضر، با هدف آموزش حسابداری به صورت کاربردی با تکیه بر مبانی نظری حسابداری تألیف شده است که مورد استفاده دانشجویان دوره حسابداری، مدیریت و سایر استفاده‌کنندگان حرفه حسابداری در مؤسسات آموزشی، دانشگاه‌ها و انجمن‌های مرتبط قرار گیرد؛ از این رو، محتوای کتاب در یازده فصل در دو بخش کلی حسابداری مؤسسات خدماتی و بازرگانی تشریح شده است. وظیفه خود میدانم از زحمات سرکار خانم افسانه عمرانی که در گردآوری متون همکاری داشتند و همچنین مدیر محترم انتشارات دیباگران به خاطر چاپ کتاب، صمیمانه و خاضعانه سپاسگزاری نمایم.

نظرات و پیشنهادات سازنده اساتید محترم، دانشجویان عزیز و سایر مخاطبان گرامی می‌تواند ما را در جهت تهیه متون آموزشی سودمند راهنما باشد. امید است با راهنمایی صاحب‌نظران نواقص و اشکالات احتمالی در چاپ‌های بعدی رفع گردد.

از اساتید، حسابداران و دانشجویان محترمی که راهنمایی‌های سازنده خود را به آدرس ایمیل rezaeii.razieh@yahoo.com ارسال می‌نمایند، سپاسگزارم.